75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. в Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 198. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЖОВТНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 24, 1968 No. 198. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 23 жовтня 1968

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ХВАЛИТЬ АЙЗЕНГАВЕРА за те, що він перший почав давати федеральну допомогу академічному шкільництву. Джансон, підписуючи закон про те, що з федерального бюджету призначається 446.6 мільйона дол. на позички для незаможних студентів згадав про колишнього президента Айзенгавера тому, що в цім законі знаходиться і сума 5 мільйонів дол. призначена для Коледжу ім. Айзенгавера в Сенека Фолс, Н. Й. Президент Джансон вітав представника Айзенгавера генерала бриґади Роберта Л. Шулца та сказав, що не можна було краще вшанувати колишнього президента Айзенгавера як призначенням допомоги для академічної школи, яка носить ім'я Айзенгавера. Це буде, казав Джансон, частина любови й подиву, які американці мають для Айзенгавера.

ПІВДЕННА РЕҐІОНАЛЬНА РАДА СТВЕРДЖУЄ, що цього року число зареєстрованих негритянських виборців в південних стейтах збільшилося майже на один мільйон. Ці негритянські виборці можуть вирішити президентські вибори принаймні в п'ятьох стейтах. Згідно з даними цієї Ради цього року число зареєстрованих негритянських виборців виносить 3,124,000 в 11-ох південних стейтах, а в 1964-му році цих виборців було 2,164,000. Число білих виборців в цьому часі збільшилося також, але відсоток цього збільшення менший, як при чорних виборцях. В 1964 р. білих виборців було 14,263,000, а цього року — 15,767,000.

ЧИСЛО ХВОРИХ ЧОЛОВІКІВ НА ПІСТРЯКА легенів у ЗСА дуже збільшується, як про це алярмує Американське товариство поборювання пістряка. Це товариство ствердило, що число хворих мужчин збільшилося на 14 разів в порівнянні зі станом 35 років тому. В 1960-му році від пістряка легенів померло 36,520 чоловіків, а тепер вмирає з цієї самої причини 53,500. В 1933 році три чоловіки вмирали на кожних 100,000 чоловіків, а тепер вмирає більше як 40 чоловіків з того самого числа. Голова Товариства д-р Гарві твердить, що збільшується число смертних випадків від пістряка легенів тому, що зростає число курців цигарок. Та на щастя число американців, які припинили курити цигарки, виносить 21 мільйон.

У СВІТІ

СОВЄТИ МАЮТЬ В ЄГИПТІ 2.000-3.000 „військових дорадників", які насправді контролюють не тільки вишкіл в усіх родах єгипетських збройних сил, але також приділені до штабів і командирів усіх більших єгипетських військових з'єднань. В останніх 16-ох місяцях СССР доставив Єгиптові, Сирії й Іракові літаків, танків, гармат, скорострілів і всякої іншої зброї та амуніції на півтори більйона дол. Єгипет цілком узалежнений від СССР, бо за всі ті військові достави він заставив збір своєї бавовни і всі інші свої природні багатства.

ЗСА ВІДНОВИЛИ військові достави Греції. Вони були припинені 16 травня 1967, в реакції на військовий переворот у Греції з 21 квітня 1967. В першу чергу Греція дістане в найближчих тижнях 2 міноносці й 20-30 джетових бомбовиків. Совєти перевели вже до східньої частини Середземного моря коло 40 своїх воєнних кораблів і ЗСА та інші члени Атлантійського Союзу стривожені грізною ситуацією в тій частині Европи, де Греція може відіграти вирішну ролю.

У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПОЧАЛИ СУДИТИ смільчаків, які протестували проти окупації Чехо - Словаччини. Перші судові процеси поведено проти 18-тирічної Еріки Бертґольд, доньки видатного комуніста, і 18-річної Інґе Гунцінґер, доньки скульпторки. Східньо - німецькі комуністи хочуть тими процесами доказати, що вони судитимуть за спротив владі всіх тих, що пропаґують „співіснування ідеологій".

ЮҐОСЛАВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ТІТО ПЕРЕСТЕРІГАЄ проти загрози третьої світової війни. У публічно в минулий понеділок виголошеній промові він указував на найбільш загрозливу ситуацію на Близькому Сході. Тіто лякається, що вибух нової ізраїльсько - арабської війни спричинить вибух світової війни і що тоді великодержави вживуть атомову зброю. За головну загрозу Тіто вважає факт, що Москва не дораджує арабам замиритись з Ізраїлем, а навпаки — нацьковує їх і доставляє їм щораз більше зброї.

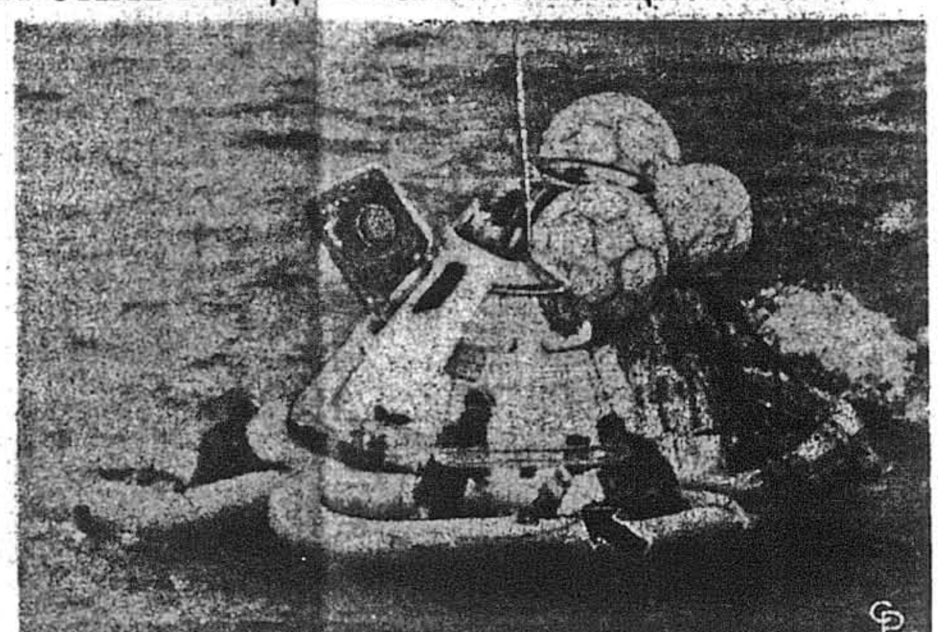
В ЛИВАНІ ПОЛАДНАНО ЗАТЯЖНУ ДЕРЖАВНУ КРИЗУ, в якій зрікся був президент Шарль Гелю, і не можна було скласти уряду. Названий президент відкликав свою резиґнацію після того, як до нового уряду погодилися ввійти два ліві помірковані прихильники єгипетського президента Нассера й два консервативні діячі прозахідньої орієнтації та християни й мусульмани. Ливан — формально невтральний, насправді прозахідній, грає важливу ролю посередника між Ізраїлем і Єгиптом та прозахідніми й просовєтськими арабськими таборами.

Інж. Є. Бачинський очолив ОБУЛІД

Ню Йорк. — Минулої суботи, 19-го жовтня, тут у приміщеннях Народного Дому відбулися 22-гі з черги річні загальні збори Об'єднання Українських Лісників і Деревників (ОБУЛІД) — професійного товариства українських лісників, в результаті яких обрано нову управу, що її очолив лісмайстер Євстахій Бачинський. Крім нього до Управи були обрані інженери: Євген Дорош, Ярослав Зубаль, Юліян Козак та Лев Пришляк. Контрольну Комісію обрано в складі інженерів: Анатоль Гудовський, Роман Яримович та Петро Ушак. На редактора „Вісника" переобрано інж. Івана Вінтоняка. Зборами проводила Президія з інж. Ярославом Зубалем з Дітройту, як головою та інж. Дам'яном Гечою як секретарем. Почесним гостем на зборах був проф. Павло Нікішин з Бостону. Замітною була численна участь лісників з-поза Ню Йорку і навіть з віддалених місцевостей, між ними д-ра інж. Михайла Чаповського з дослідного департаменту Пенсилвенійського стейту, доц. інж. Івана Мельника та його дружини її, яка також є інженером лісівництва. Ділову частину зборів доповнено традиційною лісницькою гостиною для всіх учасників і їх родин. При цій нагоді лісники многоліттєвім привітали молоде подружжя інж. архітекта Івана Шмериковського (сина знаного лісника Адама Шмериковського) та його дружину Уляну.

ЗСА ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ГРУДНЕВОГО ЛЕТУ АСТРОНАВТІВ ДОВКОЛА МІСЯЦЯ

Гюстон, Тексас. — Після успішного кружляння трьох американських астронавтів довкола Землі, Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація повідомила, що ЗСА пляную́ть лет астронавтів, які перші кружляли б довкола Місяця та тим способом зробили б дальший крок до висадки астронавтів на Місяці, що мало б відбутися перед кінцем 1969 року. Президент Джансон особисто розмовляв із командантом дружини Аполло 7 капітаном Волтером Шірра та ґратулював йому і майорові Даннові Ф. Айзеле та цивільному пілотові Волтерові Каннінґемові з приводу їхнього успіху. Місія Аполло 7 вдалась на „101 відсоток", як висловився керівник космічних летів Глинн Стіфен Ланні. Астронавти Аполло 7 виконали всі завдання з повним успіхом. Вони були в космосі 260 годин, облетівши Землю 163 рази, виконали всі ті маневрування, що були їм призначені, ствердили дуже добре функціонування машин та всіх інструментів. Фахівці ствердили, що треба буде тільки малих змін в Аполло 8, який має летіти в грудні до Місяця, щоб кружляти довкола нього. Астронавти Аполло 7 зустрічалися з ракетою під час кружляння довкола Землі, випустили 8 ракет, щоб випробувати здібність маневрування космічного корабля, та з успіхом випробували всі інші інструменти. Аполло 7 виконав другий найдовший лет в космосі, бо першим летом було кружляння Джеміні 7 в грудні 1965 року, яке тривало 330 годин і 35 мінут. Президент Джансон заявив, що успіх астронавтів із Аполло 7 скріпляє надію на мир у світі, і тому варт добиватися дальших успіхів в цій ділянці.

Астронавт Волтер Каннінґем (стрілка) сидить в рятунковому човні, чекаючи на Данна Айзеля і Волтера Шірра, щоб вилізли з кабіни Аполло 7 після того, як вони впали на воду, закінчивши 11-денну місію. Кабіна впала була у воду догори дном, але її окрема система незабаром відвернула.

Ґеллуп дає Ніксонові 43 відсотки голосів, Гомфрі — 31, а Воллесові — 20

Принстон. — Аґенція д-ра Ґеллупа перевела в днях від 3-12-го жовтня опитування в 254 виборчих округах і ствердила, що Ніксон дістав 43 відсотки голосів, Гомфрі — 31 відсоток, а кандидат Незалежної Партії Воллес — 20 відсотків. 5 відсотків опитуваних не дали жодної відповіді. В порівнянні з опитуваними з 27-30 вересня Ніксон втратив один відсоток голосів. Гомфрі здобув два відсотки. Воллес і тоді мав 20 відсотків. Та ця мала зміна не дає великої надії демократичному кандидатові Гомфрі на те, що він виграє президентські вибори, бо є велика різниця між популярністю між виборцями в користь республіканського кандидата. Та Гомфрі тішиться цією малою зміною і твердить, що він виграє вибори.

ЗСА і Юґославія у фіналі кошівки в Олімпійських Іґрищах

Мехіко Сити, 22-го жовтня. — Збірна кошівки ЗСА перемогла репрезентантів Бразилії з рахунком 74:63 у півфінальній грі і закваліфікувалася до фіналу, в якому зустрінеться не з СССР, але з Юґославією. Несподіванку справили всім кошівкарі Юґославії у другій півфінальній зустрічі, перемагаючи першуна Б групи збірну СССР 63:62. Американські кошівкарі мають за собою вже 74 гри в Олімпійських Іґрищах без поразки і сподіваються здобути золоту медалю перемогою у фіналі над Юґославією, з якою ЗСА вже раніше виграли в групових змаганнях.

В олімпійських півфіналах футболу Мадярщина перемогла Японію з рахунком 5:0, і Болгарія перемогла Мехіко 3:2. Цим самим у фіналі зустрінуться Мадярщина і Болгарія.

У фінальному запливі довільним стилем на 200 метрів американка Деббі Меєр, яка хворіла на простуду, не лише взяла участь у запливі, але й здобула перше місце і золоту медалю. Вона проплила цю віддаль з олімпійським рекордовим часом 2 хвилин і 10.5 секунд. Срібну і бронзову медалі в цій конкуренції здобули теж американки: Джен Генні і Джейн Варкман. Першу золоту медалю здобув для країни господарів Олімпіяди, Мехіко Фелін Муняйоз у запливі на 200 метрів грудним, а за ним на другому місці приплив до мети репрезентант СССР Володимир Косинський.

Проф. Микола Мартинюк вибраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС у Скрентоні, Па.

Скрентон, Па. — В неділю 20 жовтня Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Скрентонської Округи відбув в залі УРСоюзу свої річні загальні збори. Збори відкрив і ними проводив голова Михайло Борик. За Управу Округи звітували голова М. Борик, секретар Іван Голик і касир Василь Нагірний. Із звітів виходило, що представники округи М. Борик і І. Голик брали активну участь в приготуваннях ювілейних святкувань 75-річчя „Свободи", яке відбулось 23 червня на оселі „Ольжича" в Лігайтоні при співучасті інших Округ Пенсилвенійського стейту, та що округа при тому збагатилась на 25 дол. Секретар округи Іван Голик інформував, що округа, до якої належить 10 Відділів за повних 9 місяців здобула тільки 23 нових членів. Після звітів управа комітету, представники поодиноких Відділів подали короткі звіти про свою діяльність, при чому секретар 406-го відділу проф. Мартинюк подав ряд порад і вказівок, як можна б поліпшити працю у Відділах. Приявний на зборах парох УПЦеркви св. Архист. Михаїла в Скрентоні, о. Нестор Коваль зложив

(Закінчення на стор. 3-ій)

Паризька конференція має ще тільки два засідання перед виборами в ЗСА

Париж. — Паризька конференція Північного В'єтнаму і З'єднаних Стейтів буде нараджуватись ще тільки два рази перед президентськими виборами в ЗСА. Загально сподівалися, що на засіданні, яке було заповіджене на 23 жовтня, представники Північного В'єтнаму дадуть відповідь — офіційно, або в кулюарах, на неофіційному засіданні — на останні американські пропозиції, які стали предметом нарад північно - в'єтнамського уряду та породили у світі шум, що ось-ось президент Джансон проголосить припинення всіх налетів проти Північного В'єтнаму. (Дотепер не наспіли ще звідомлення з того засідання). Совєтська преса твердить, що ті поголоски про припинення бомбардування Північного В'єтнаму та згоду Північного В'єтнаму на ділові мирові переговори — розсівають самі „американські імперіялісти", щоб протидіяти ними масовим протестам противників політики Джансона. Тим часом південно-в'єтнамський президент Нґуєн Ван Тіє заявив, що він не буде противитися припиненню налетів проти Північного В'єтнаму, якщо Північний В'єтнам також зменшить свої воєнні дії і приступить до ділових мирових переговорів з участю уряду Південного В'єтнаму. Припускають, що та заява є посередньою відповіддю віце - президентові Гюбертові Гомфрі, який в одній своїй передвиборчій промові натякнув, наче би південно - в'єтнамський уряд гальмував мирові заходи ЗСА. Амбасадор Елсворт Банкер перевів у минулий вівторок нову нараду з президентом Нґуєном Ван Тіє у Сайґоні.

Північний В'єтнам домагається від ЗСА звороту полонених, що їх нема

Сайґон. — Північний В'єтнам потвердив поворот в дні 21 жовтня ц. р. 14-ох полонених, що їх американці схопили були в липні 1966 р. Тепер американське командування звільнило тих полонених з власної ініціятиви, зробивши цим жест доброї волі. Північно-в'єтнамський уряд використав ту нагоду для — лайки проти „піратських дій" американського війська у В'єтнамі. Водночас Північний В'єтнам вимагає „негайно, беззастережно, без ніякої угоди між двома сторонами" звільнити всіх інших північно-в'єтнамських військовиків, що їх мають американці. Тим часом в американських руках нема взагалі ні одного північно-в'єтнамського вояка, летуна чи моряка, бо всі полонені знаходяться в таборах під сто-процентовою контролею південно-в'єтнамського уряду і війська — і Північний В'єтнам добре знає це. Західні коментатори вважають, що та заява північно-в'єтнамських комуністів має тільки пропаґандивне значення „для внутрішнього вжитку".

В Чехо-Словаччині антисовєтські настрої

Прага. — Хоча чеський уряд і провід чеської компартії йдуть в своїй політиці супроти Москви по лінії найлегшого опору й підписали продиктований їм договір, що леґалізує совєтську інвазію та дозволяє на перманентний постій у ЧССР коло 100.000 совєтського війська, проте в усіх колах чеського суспільства панує бадьорий настрій з неприхованою ворожістю супроти Москви — стверджують західні обсерватори. На доказ цього подають такі приклади, як ось заяву чеської Академії Наук проти совєтської преси, яка орудує брехнями про відносини в ЧССР на виправдання інвазії. Хоча в Чехо-Словаччині обов'язує відновлена пресова цензура, все ж та преса принесла, напр., вістку про кризу у французькій компартії у зв'язку з окупацією Чехо-Словаччини, при чому преса покликується на офіційне становище французької компартії — проти вмаршу совєтського війська до ЧССР. Чеська преса подала теж вийнятки з промови юґославського президента Тіта — проти совєтської інвазії до ЧССР. В містечку Наході недалеко польського кордону головну площу переназвано на „площу Томи Масарика", а головну вулицю на „вулицю Александра Дубчека". Знову ж до президії чеської компартії вплинула петиція з 34.000 підписів, які вимагають, щоб викинути з парляменту Драгоміра Кольдера, що його большевики покликали були в перших днях свого вмаршу до Праги, як одного з трьох членів „тріюмвірату". Кольдера перенесли до амбасади в Софії.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ В СИРАКЮЗАХ

Українська громада міста Сиракюз торжественно відзначить 50-річчя Листопадового Зриву та 25-річчя 1-шої Дивізії УНА величавим Концертом Капелі Бандуристок СУМА з Дітройту, під мистецьким керівництвом Петра Потапенка в неділю 27-го жовтня ц. р. о год. 4:30 по полудні. У програмі святочна промова учасника визвольних змагань д-ра Івана Подюка та літературно-музичний монтаж, присвячений Українській Революції 1917-1820 років, пісні та деклямації у виконанні Капелі. Твори присвячені 25-річчю 1-шої Дивізії УНА рецитуватиме знаний артист української сцени маестро Євген Курило.

ТУБА ВІДБУДЕ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Ню Йорк. — Товариство Українських Бібліотекарів Америки, Метрополітальний Відділ в Ню Йорку, відбуде Загальні Збори 26 жовтня, о 7 веч., в Українському Інституті Америки. У програмі: звіти, дискусія, вибір нової управи та проєкт зміни статуту; буде порушена і справа Укр. Бібліографічного Довідкового Центру (УБДЦ), заснованого недавно з рамени ТУБА спільно з УІА. Відділ згуртовує біля 40 професійних українських бібліотекарів Ню Йоркської Округи. Головою є д-р Ол. Соколишин, секретарем мґр Ів. Кобаса.

КОНФЕРЕНЦІЯ АБН ТА ЕВРОПЕЙСЬКОЇ РАДИ СВОБОДИ

Лондон, Англія. — 17-22 жовтня заплянована Конференція Антибольшевицького Бльоку Народів та Европейської Ради Свободи. В конференції мали взяти участь крім президента ЦК АБН Я. Стецька, представники різних еміґраційних спільнот, члени обох організацій — білоруси, болгари, туркестанці та ін., також проф. Рама Сваруп з Індії, кол. міністер закордонних справ Данії О. Крафт, кол. міністер закордонної торгівлі Італії І. Ломбардо та ін. Головна тема Конференції — „Національна незалежність і Право Людини".

Українські наукові установи в Канаді відзначили Міжнародний рік людських прав

Вінніпеґ. — З нагоди Конґресу Українців Канади відбулася дня 11-го жовтня ц.р. окрема Сесія Української Наукової Ради в Канаді, що об'єднує такі наукові установи як Наукове Товариство ім. Шевченка, Українську Вільну Академію Наук, Інститут Дослідів Волині й інші. Сесія відбулася в репрезентативному приміщенні Манітобської Леґіслятури й була присвячена „Міжнародному Рокові Людських Прав", що проголосила загальна Асамблея Об'єднаних Націй у 1967 році. Сесію відкрив Президент УНРК проф. д-р Євген Вертипорох, а доповіді виголосили: мґр М. Мельник про „Міжнародно-правні основи Берестейського договору в 1918 р."; д-р М. І. Мандрика про „Українців Канади і нову канадську конституцію" й проф. д-р Яр. Рудницький про „Міжнародний рік людських прав і мовні права". У висліді доповідей збори прийняли одноголосно звернутись до Об'єднаних Націй з вимогою проголосити п'яту свободу" — свободу від мовних переслідувань і лінґвіциду; цю ухвалу піддержав опісля Конґрес на своїй пленарній сесії 14-го жовтня 1968 р.

З нагоди сесії УНРК відзначено 70-річчя життя й праці проф. Є. Вертипороха врученням Шевченківської Срібної Медалі УНРК — найвищої нагороди за наукову працю. Крім цього відзначено Почесною Грамотою признання УВАН заслуженого аґронома К. С. Продана, про якого життя і працю доповів проф. М. Боровський.

Після сесії в Манітобській Леґіслятурі Українська Наукова Рада Канади відбула своє пленарне зібрання в „Домі Науки" при вул. Флора 221. В висліді нарад рішено ще раз одобрити й розіслати послам, сенаторам і членам уряду в Оттаві „Блюпрінт УКНаук Ради із пропозицією „тримовної Канади" з конституційним визнанням двох офіційних мов — англійської та французької та одної обласної мови — української на степових теренах західньої Канади.

Іван Ващук, гол. контролер УНС обраний до Екзекутиви Мішиґенського Братського Конґресу

Дітройт, Міш. — В дні 14 жовтня ц.р. відбулася тут конвенція Мішиґенського Братського Конґресу, центральної установи братніх забезпеченевих організацій на стейт Мішиґен. Завданням цієї установи є: репрезентувати братні організації, координувати їхню працю, ширити серед суспільства їхні ідеї, заступати їх в забезпеченевих справах перед стейтовою владою і тим способом змагати до кращого їхнього росту. Український Народний Союз є членом цього Конґресу і все на річні конвенції висилає своїх представників. В цім році УНСоюз репрезентувало трьох делеґатів: Володимир Дідик — голова Окружного Комітету УНС, Володимир Борискевич-Бойд і Іван Ващук, гол. контролер. Представники УНС є вже знані зі своєї активности і не диво, що всі вони були вибрані до поодиноких комісій. Крім цього конвенція, вибираючи 10-членний Екзекутивний Комітет, покликала на члена Екзекутиви гол. контролера УНС Івана Ващука. Місцева союзова громада, мавши свого представника в Екзекутиві Мішиґенського Конґресу, зуміє краще нав'язати зв'язки з іншими братніми організаціями та спопуляризувати УНСоюз серед американської спільноти. Коли ходить про саму конвенцію, то вона була ділова й змістовна. В програму її, крім нормального порядку нарад, входили доповіді з ділянки життєвого забезпечення, в яких прелеґенти вказували на великі досягнення братніх забезпеченевих організацій та давали напрямні відносно дальшої праці.

Іван Ващук

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Переламлювання ґетта

За два тижні перед президентськими виборами загальні міркування обертаються довкола питання: чи в цьому останньому, короткому часі можуть змінитися настрої в країні й серед виборців у такій мірі, що повториться історія з 1948 року, коли-то згідно з усіма опитуваннями виходило, що „напевно" виграє республіканський губернатор Ню Йорку Томас Дюі, а виграв демократ Геррі Труман. Одні коментатори твердять, що демократові Ґюбертові Гомфрі значно допоможе зворот в сторону замирення у В'єтнамі, на який вказують засекречені розмови між Америкою і Північним В'єтнамом. Але інші переконані, що лінією поділу в американському суспільстві є не справа війни-миру у В'єтнамі, а збереження дотеперішніх напрямних у внутрішній і закордонній політиці, чи їх — зміна.

Знову ж для американсько - української громади цьогорічні вибори мають значення не тільки з погляду вибору того чи іншого кандидата на президента, але з і погляду на активізацію американських українців в загальному політичному житті країни. Вихід з українського гетта — це гасло, пов'язане з майбутністю нашої громади в Америці, з її характером, її ролею та значенням. Тому й не важливо, до якої партії належать американські українці, а щоб узагалі належали і грали там активну ролю. Найгірше з усього — стояти збоку, бути „невтральним", як були ті сотні тисяч молодих українців в Україні, які лише придивлялись „чия візьме" і своєю поставою допомогли ворогові закріпачити їх.

З правдивим вдоволенням можна ствердити, що в американсько - українській громаді переламлюється атмосфера ґетта. В різних містах і стейтах видатні українські діячі активно включились у передвиборчу кампанію — обох головних партій. В деяких містах українці очолили стейтові чи міські комітети національних груп, відкрито партійні домівки з постійними дижурними, появились українські кандидатури на різні виборні становища. Идеться про те, щоб це не були тільки вийняткові випадки, а щоб стали вони масовим явищем. І щоб те явище не виринало тільки під час виборів і не зникало з їх закінченням, а щоб було постійне і тривке. Тільки тоді українською проблематикою зацікавиться американський політичний світ, коли українська громада стане поважним чинником в активному політичному житті цієї країни.

Кримська проблема

„Допоможіть нам повернутись на землю наших батьків!" — з таким закликом звернулись у відкритому листі з 21 липня 1968 р. 118 татар в СССР, яких совєтська влада позбавила їхньої рідної землі — Криму. „Звернення представників кримсько - татарської громадськости", підписане кримськими татарами, від академіків до вантажників, розійшлось по всьому світі. Воно скероване „до світової спільноти", бо, як зазначено в листі, вже десятки разів татари в СССР писали до різних „верховних совєтів", але — без успіху.

Кримський півострів віддавна був заселений татарами, хоч, звичайно, географічно й історично він належить до України, яка ще за княжих часів опанувала була чорноморське узбережжя. За козаччини українська армія не раз зводила там бої з різними зайдами. Але так склалось історично, що головним населенням Криму були татари. Україна не вимагала і не прохала в окупантської Москви виселення татар з Криму під маркою „ізменніков родіни", як це зробила з тим населенням у 1944 р. Москва. Після XX з'їзду КПСС формально знято з кримських татар обвинувачення в зраді, але їх і далі тримають в Азії і далі трактують, як третьорядний елемент в СССР, до них відносяться з презирством, мова кримських татар поволі занепадає, як і, самозрозуміло, занепадає їхня національна культура. „Приєднаний" московсько - большевицьким „указом" до УССР Крим став формально однією з областей УССР — комуністичної колоніяльної ефемериди, в яку обернула Україну совєтська Росія. До Криму наслали сотні тисяч росіян, навіть Кримське видавництво видає книжки лише російською мовою, хоча формально Крим мав би бути „українським".

Вільні українці підтримують вимоги кримських татар, щоб їх повернули до Криму. Справа ж відносин між Україною і Кримом — це справа вільного Києва, а не Москви чи її ґавляйтерів у Києві.

Б. Білинський

ВІДВІДИНИ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА У САН ПАВЛО

До бразилійського міста Сан Павло, одного з осередків українського поселення цієї країни, прибув 23-го вересня Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий. На летовищі Конґоняс вітали Дорогого Гостя: о. парох Іван І. Маланяк, ЧСВВ, член Громадського Комітету і голова Українського Т-ва „Соборність" Михайло Даниловський, голова санпавлівського УХР дир. Володимир Скульський, заст. голови Українсько-Бразилійського Об'єднання Павло Євтушенко, настоятель УАПЦ парафії св. Володимира Великого о. Василь Петрук, пастор Української Баптистської Церкви Микола Солтис, представники парафій УАПЦ св. Покрови із Сан Кастана до Сул і св. Покрови із Озаско, Сестри Служебниці, дітвора в народних строях, жінки та чоловіки, так українці, як і бразилійці, хорвати, словаки, вірмени та особи інших національностей.

Назустріч Верховному Архиєпископові вийшла велика делеґація на чолі з представником кардинала Аґнельо Россі та заступником голови УБО Богданом Білинським у пластовому одностроі і з синьо - жовтим прапором.

Появу голови Української Католицької Церкви у дверях літака привітали рясними оплесками, і тоді Верховний Архиєпископ, у супроводі Владик Кир Ізидора, Кир Ніля, Кир Йосифа Мартинця та о. шамбеляна д-ра Марусина, пройшов поміж рядами тих, які прибули його привітати. Тут же Кардинал уділив представникам преси коротке інтерв'ю, вислухав привітання Сестер Служебниць і коротке слово дівчинки, яка вручила Верховному Архиєпископові китицю квітів.

З летовища переїхав Верховний Архиєпископ автом до резиденції Кардинала Аґнельо Россі, а всі інші достойники нашої Церкви до української парафії на Віля Беля, в дільниці Сан Павло.

У вівторок 24-го вересня Кардинал Йосиф склав візиту Палаті Естадуальних Послів Сан Павло, а ввечері того ж дня відбулася його зустріч з українською громадою у репрезентативному ресторані Фазано. На цьому прийнятті виступив з промовою - привітанням Кардинал Россі, який між іншими тепло згадав українську громаду Сан Павло. Промовляли також: дир. Скульський, д-р Барановський, о. Василь Петру (УАПЦ) та інші. Вкінці промовив сам Достойний Гість, який між іншим сказав: „Дбайте про ваших дітей, про нашу мову, про нашу Церкву, кріпко з'єднані довкола ідеалу визволення України. Без релігійної різниці, бож, правду сказавши, я чуюся так само православним і католиком, бо ми всі є християни і визнаємо одного й того самого Бога, Ісуса Христа"...

Через заплановану протоколярну візиту в Палаті Міської Ради та в губернатора Естада Сан Павло д-ра Роберта Де Абрев Содре і в префекта міста генерала летунства Вікента Фарія Де Ліма Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф був змушений відкликати інтерв'ю і зустріч з пресою.

У середу 25-го вересня в церкві Непорочного Зачаття на Віля Беля, переповненій вірними, Верховний Архиєпископ відправив Архиєрейську Службу Божу, під час якої виголосив проповідь із закликом до єдности. Після Богослуження влаштовано в школі Сестер Служебниць академію на честь Достойного Гостя. На сцені висів портрет Верховного у виконанні мистця Павла Євтушенка (на підставі портрета з книжки „Маємо Кардинала", видання „Свободи", що його прислав заст. гол. предсідника УНСоюзу В. Сохан). Опісля відбулася вечеря, яка закінчилася пізно по півночі.

У четвер 26-го вересня відправив Верховний Архиєпископ Архиєрейську Службу Божу в митрополичому соборі Сан Павло. На Богослуженні були присутні представники поневолених комунізмом народів із своїми національними прапорами: кубинці, словени, хорвати, серби, македонці, альбанці, болгари, румуни, мадяри, словаки, чехи, німці, литовці, латиші, естонці, поляки, білоруси, козаки, росіяни, магометани із Північного Кавказу, грузини, вірмени, корейці, китайці і один тибетанець. Були на Богослуженні не лише українці католики, але також православні, баптисти та багато бразилійців. Того ж дня відбулось урочисте прийняття в ТФП, наймогутнішій бразилійській католицькій організації, яка складається в більшості із університетських студентів і поборює соціялізм та комунізм. Президент ТФП проф. д-р Плініо Корреа Де Олівейра вручив Їх Блаженству в дарунок шляхетний камінь — неошліфований аметист вагою півтора кілограма.

В п'ятницю 27-го вересня Верховний Архиєпископ в асисті трьох Владик, які постійно були в його почеті,

(Закінчення на стор. 3-ій)

РОСИНКА

Малесенькe хлоп'я очима
синь вбирає,
А мати з ним як із дорослим
розмовляє:
— Поглянь: іскриться сад
в росі,
поглянь, мій синку...
Не вздріла, як зронила з вії
дрібну росинку.

— А там, он далі, сонцем
запалило річку...
Еге!.. Тобі упала
крапелька на щічку...
І мружить дитинча
метелики-повіки,
Відчувши свіжість рідних
просторів — навіки!

ВАСИЛЬ СОЛОГУБ

Д-р Степан Ріпецький

ПАМ'ЯТІ ПРЕЗИДЕНТА УНР Д-РА СТЕПАНА ВИТВИЦЬКОГО

(З нагоди посвячення пам'ятника на його могилі на українському цвинтарі в Бавнд Бруку 27 жовтня 1968 р.)

(1)

Недавно минуло п'ятдесят років від того вікопомного моменту, коли в столиці України, Києві, вільний український народ проголосив після довгих літ неволі устами своєї законної репрезентації суверенну волю створити вільну, самостійну державу — Українську Народну Республіку. Від того часу кожночасний її голова є найвищим символом державної ідеї України, всіх бажань і прагнень українського народу, єдиним його репрезентантом перед світом. В особі голови своєї держави, президента УНР, наш народ завжди бачив певну запоруку свого кращого майбутнього. В глибокій пошані і в довір'ї до голови держави, що дбав про її добро і щасливе майбутнє, виявлявся традиційний патріотизм української людини та її любов до батька великої спільноти — нації.

І тому з глибоким смутком і жалем прийняла українська спільнота вістку про те, що 19 жовтня 1965 року не стало між живими четвертого леґітимного голови новітньої української держави, президента УНР в екзилі д-ра Степана Витвицького. Як і три світлі його попередники, закінчив він життя на чужині. Високий обов'язок Президента — це була остання і найвища на його життьовому шляху служба для України.

Від ранніх років навчився Степан Витвицький служити батьківщині. Ще як гімназійний учень виховувався на високих ідеях Шевченка і Франка. Як своє життьове кредо прийняв він полум'яний імператив Івана Франка для молодої української ґенерації: обов'язок щоденної, ідейної праці для свого народу, обов'язок відповідальности за долю мільйонів. Цими шляхетними ідеями жив він усе своє життя.

Коли мені приходилось зустрічатися з пок. С. Витвицьким, у моїй пам'яті завжди відживав його образ, як я вперше його бачив ще до першої світової війни.

Це було вліті 1913 року, коли Україна відзначала 40-річчя літературно - громадської праці Івана Франка. Тоді в Нагуєвичах, в його рідному селі, влаштовано величаве Січове Свято Дрогобиччини.

Одної неділі прибули ми з численними січовими організаціями Самбірщини до Нагуєвич, де на великій площі, близько хати, де народився Іван Франко, зібралися тисячі народу з усього Підкарпаття. На трибуні появився промовець, що своїм грімким та бадьорим словом прикував увагу всіх присутніх. Ми підійшли ближче до трибуни і з напруженою увагою ловили кожне слово промовця, що з ентузіязмом розказував про жертвенну працю і боротьбу Івана Франка і закликав до просвіти, до організації і боротьби за людські і національні права. Цим промовцем був 29-літній тоді д-р Степан Витвицький, кандидат адвокатури. Ми, студенти, були глибоко захоплені блискучою промовою цього організатора і політичного провідника селянських мас Дрогобиччини. Його незабутній виступ був для нас підбадьорюючим прикладом в нашій майбутній громадській праці.

Був це початок XX століття, світла доба новітньої історії українського народу, коли у Галичині й на Буковині розгорнувся з небувалим розмахом всенародний рух на всіх ділянках національного життя. Збиралася українська сила, творилася новітня нація, кладено основи під майбутню незалежну державність. У перших рядах її організаторів і провідників ми бачили тоді також д-ра Степана Витвицького. Іван Франко блискучо зобразив таку типову постать повітового провідника - організатора в особі адвоката Рафаловича у своїй повісті „Перехресні стежки".

Після першої світової війни, коли валився европейський лад, Степан Витвицький був співучасником революційного перевороту у Львові в листопаді 1918 року, потім став секретарем Президії Української Національної Ради, як її репрезентант був учасником історичного акту проголошення соборности Української Народної Республіки на Софійській площі в Києві 22 січня 1919 р., а на другий день, на першому засіданні Трудового Конґресу відчитав іменем делеґації УНРади її ухвалу про з'єднання. Від того часу він виступає і діє при різних нагодах, як репрезентант української державної влади. В лютому 1919 р. бере участь в комісії ген. Бертельмі у справі перемир'я під час протипольської війни, згодом виконує обов'язки керівника Державного Секретаріяту Закордонних Справ і виступає як заступник голови дипломатичної місії УНР у Варшаві в грудні 1919 р. З днем 1 серпня 1920 р. стає уповноваженим ЗУНР для закордонних справ, а в 1921 р. — головою закордонних місій у Парижі і Лондоні.

Була це критична доба в історії наших визвольних змагань, доба останніх зусиль боротьби за волю України, коли головний отаман Симон Петлюра з розпукою заявив світові: „морітурі те салютант!", коли Польща Ризьким договором з большевицькою Росією віроломно зламала Варшавський договір і свої зобов'язання супроти України.

Тоді залишилась ще тільки остання частина українських земель, Східня Галичина, про яку антантські переможці ще не видали свого остаточного вироку і яка ждала на вирішення своєї долі.

(Закінчення буде)

КАНАДІЙСЬКА ПРЕСА ПРО IX КОНҐРЕС КУК

Місцеві англомовні газети докладно висвітлили перебіг IX Конґресу Комітету Українців Канади, що відбувався у Вінніпеґу в готелі „Марлборо" від 11 до 14 жовтня і закінчився прийняттям резолюцій та переобранням о. прелата д-ра Василя Кушніра президентом КУК.

„Вінніпеґ Фрі Пресс" з 12 жовтня повідомляв, що Конґрес проходив під кутом збереження культурних українських надбань та більшої участи канадійців українського походження в політичному й культурному житті країни. Газета навела уривки з промови віце - президента КУК Івана Сирника, зокрема те місце, де він закликав до створення в Канаді рівнорядних українських шкіл. Газета повідомляла, що в Конґресі беруть участь тисяча делеґатів і гостей.

„Вінніпеґ Фрі Пресс" інформувала про промови д-ра С. Кальби, судді п-і Марії Вавриків, М. Плавюка та ін., повідомляла про заплановану маніфестацію біля пам'ятника Т. Шевченкові й шевченківські нагороди для працівників науки і культури, від імени НТШ, як і дипломи від УВАН.

У числі з 14 жовтня ця ж газета на першій сторінці вмістила багато матеріялів про Конґрес, з підкресленням, що промовці на ньому остерігали перед загубленням української ідентичности в Канаді. Окремий репортаж був присвячений сценам у готелі, куди, „з'їхались, здавалося, усі українці з Канади". Газета подавала, що в Канаді живе пів-мільйона громадян українського роду, з них 80% народжених у тій країні.

На великій фотознімці на першій сторінці міністер закордонних справ Канади Мітчел Шарп, гість - промовець на Конґресі, і Марк Смерчанський позують біля українки - танцюристки в народній ноші, Галини Онуфрійчуківни. Суддя М. Вавриків у промові підкреслила, що українці повинні зберігати свою культурну ідентичність, не відгороджуючись від життя цілої країни.

„Вінніпеґ Фрі Пресс" інформував, що прем'єр - міністер Канади Ж. П. Трудо в суботу надіслав Конґресові привітальну телеграму двома мовами — англійською і українською, що викликало піднесення між делеґатами. Також гучними оплесками прийнято заяву манітобського міністра освіти Доналда Крейка, який сказав: „Якщо я буду говорити в цій провінції другою мовою, то це буде українська мова". -

Офіційний представник міської управи Вінніпеґу С. Рибчук передав грамоту о. прелатові д-рові В. Кушніреві за визначні заслуги в праці для добра громади, поздоровивши при тому президента КУК з його 75-літтям. Газета докладно переповіла довгу промову судді Декора, який висловив повну підтримку додатковим рекомендаціям Королівської комісії в справі бікультуризму відносно вивчення й інших мов, не лише англійської та французької.

В тому ж числі була фотознімка з моменту передачі грамоти міста Вінніпеґу д-р В. Кушніреві.

В числі з 15 жовтня, крім кількох фотознимок, „Вінніпеґ Фрі Пресс" інформував про резолюції Конґресу КУК, виділяючи в наголовках і підзаголовках великими літерами вимогу українців, щоб уряд Канади загострив відносини з Совєтським Союзом і признав мовні права для всіх етнічних груп у Канаді. При тому газета подала список новообраної Президії КУК.

В іншому місці була надрукована інформація про те, як українські студенти висвистали співачку українського роду Джулієтту за те, що вона на концерті для делеґатів співала самі, голлівудського типу пісеньки. Студенти потім попросили у співачки вибачення.

Інша газета, „Трібюн", почала друкувати про Конґрес КУК в числі з 14 жовтня, під заг. „Український Конґрес за збереження прав", переповідаючи перебіг Конґресу і згадуючи, що одночасно відбулися з'їзди та збори різних складових товариств та організацій КУК. Зокрема газета вмістила фотознімку трьох членкинь Союзу Українок Канади із Торонта: С. Савчук, Г. Ґреґори та І. Малицької.

У числі з 16 жовтня була опублікована фотознімка о. прелата д-ра Василя Кушніра у зв'язку з переобранням його на президента КУК.

В числі з 15 жовтня „Трібюн" помістила в рубриці подій у світі і в Канаді короткий переказ резолюцій IX Конґресу КУК, згадуючи про такі точки: звернення до провінційних урядів, щоб там, де живе більшість українців, українську мову розпочинали вивчати з першої кляси; звернення до федерального уряду, щоб радіо СіБіСі і телевізія передавала програми також українською мовою; рішення створити постійне українське представництво в Оттаві для кращого зв'язку і консультацій з федеральним урядом відносно етнічної української групи.

В іншому місці сказано, що делеґати Конґресу домагаються від федерального уряду Канади, щоб він проголосив виразніше свою позицію щодо поневолених народів, зокрема України, і права всіх народів на самовизначення, „не лише в афро - азійському районі, а і в російській колоніяльній імперії".

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Володимир Янів

РОЛЯ Й ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

(5)

У безпосередній зустрічі двох ґенерацій також найкраща запорука для правильного розв'язання одного із „вічних" питань традиції та поступу. Коли, з одного боку, для недержавної нації, а зокрема для її еміґрації з природи речі традиція має специфічну вагу, сучасний світ просто одержимий „поступом", — зрештою називаним дещо двозначним словом „проґресизм", що його часто утотожнюється із конкретним соціяльно-політичним лівим напрямом.

„Progressio" — це одночасно і продвигання вперед в розумінні маршу і поступу. Тим часом поступ в розумінні розвитку, вдосконалювання, уліпшування не завжди мусить бути однозначним із будь-якою новизною, модою, яка може бути таким самим шаблоном, як закостенілі форми минулого. Не все, що нове, мусить бути здоровим, правильним. Тільки у творчій синтезі давнього й майбутнього, традицій й розвитку, власного й чужого міститься істота здорового поступу, а не в сліпім борсанні спеper, не в наслідуванні, не в демагогії поклону моді. І саме постійна зустріч двох ґенерацій може служити правдивому поступові, оберегти нас від плитко зрозумілого проґресу для проґресу, зміни для зміни. І тут треба справжню мужність, щоб протиставитися демагогії утотожнювання зміни й поступу, демагогії співання пеанів на честь всякої зміни та новизни під плащиком прославлювання поступу й розвитку.

Творче шукання того, що є істина, що є добро й краса, що є справедливість, що є — врешті — щастя, чи ширше: що є вічне й тривке у пливких змінах нашого будня, — велике завдання УВУ, який опинився на роздоріжжях. І саме тепер із починів, які народжуються на наших таки очах, маємо дійти до виконання певної функції у цілій спільноті взагалі. Шукаючи істоти людини й цілого людства для правильного формування молодого покоління, УВУ мусить горінням шукання захопити спільноту.

Недаремно "professor" і "professio" мають те саме походження, і професор стане тільки тоді повним професором, коли він, навчаючи, буде одержимий вірою в те, чого навчає, коли він вбачатиме свою „професію" у сповіді віри — у „profession de foi", і коли він на всю суспільність випромінюватиме свою віру в людину, в її гідність, в її — як це кажеться у християнській філософічній антропології — богоподібність, з якої випливають її всі права та обов'язки. Та віра, сповідь із професорських катедр УВУ є джерелом переродження спільноти на державнотворчу суспільність відповідальних громадян, для яких є два основні накази: в індивідуальному житті — активности, що випливає з належного зрозуміння гідности, а в суспільному житті — взаємної пошани і толеранції як підстави творчої співдії.

Таким чином, *будучи* строго аполітичним у розумінні непричетности до конкретної партії чи ідеології, УВУ має вже своє завдання політичне „пар ексцелляпс", коли формує спільноту до співдії, до співрозуміння, до співпошани, до державнотворчого думання справжньої демократії.

З цього погляду літні семестри та літні курси, на яких зустрічаються учасники з різних країн, із різних середовищ, із різних верств, мають першорядне значення. Бо кожен із учасників має бути продовженням курсу, його поширенням у часі й у просторі, — має бути свідком того, що ми спільно робили, чого шукали, до чого дійшли. Форум зустрічі має перетворитися на центр дії, і справжнім доктором чи маґістром буде той, хто не тільки зумів засвоїти певну суму знання, але й насамперед умітиме засвоєні істини переконливо передати, — хто зуміє полонити своєю професією, отже виконуванням свого звання, яке буде одночасно визнанням своєї віри, нашої спільної віри.

Якщо читачі поділяють мої думки, то вони зрозуміють, чому УВУ не вільно трактувати як фабрики докторів, чому ціла суспільність має співдіяти, щоб УВУ став кузнею ідей, підкреслюю: творчих ідей, не однієї конкретної ідеї.

При так широко зарисованих завданнях ми розуміємо, що вони часто переростатимуть наші сили, якщо ми не усвідомимо основного: що УВУ не сміє і не хоче стояти ізольовано. І тому насамперед я звертаюсь до представників тих установ, з якими ми ділимо спільне приміщення і спільний гріш, — ділимо сердечно і по-братерськи.

Провід УВУ визнає непромінальні історичні заслуги вже майже столітнього Наукового Товариства ім. Шевченка і побратима-однолітка Українського Технічно-Господарського Інституту, з яким уже майже півстоліття сполучила нас доля й недоля. Тоді, коли з НТШ годиться передусім чітко розмежувати дослідно-видавничі справи, з УТГІ доведеться нам щораз частіше співдіяти в ділянці викладів. Мені приємно, що саме за мого ректорату УТГІ виступив з ініціятивою деяких паралельних викладів під час наших літніх курсів, які незаперечно збагатили загальні знання наших студентів, і я думаю, що ми в майбутньому співдію зможемо поглибити.[16])

Алеж співдія з іншими науковими установами не вичерпується на корпораціях того дому, який нас завдяки видатній допомозі німецького уряду гостинно прийняв, але й стосується всіх інших, отже УВАН'у, Українського Католицького Університету, Українського Богословського Наукового Товариства, Асоціяції Незалежних Дослідників тощо. УВУ сприятиме остаточному оформленню центральної Наукової Ради, — звичайно, за умовою, що ніхто з тої Ради не буде виключений і що вона дасть справді можливість повного об'єднання українських наукових сил на еміґрації.

Тільки при повній координації праці ми зможемо виконати свої завдання, про які стільки вже сказане вгорі. Однак, для повноти я зобов'язаний ще сказати, що найбільшими турботами для УВУ на теперішньому етапі є відмолодження *складу* професорського збору та поглиблення студій над актуальними процесами в Україні.

Відмолодження складу це не тільки питання доросту, — це, крім того, бажання притягти до співдії всі можливі творчі сили. Тому, підшукуючи можливих габілітантів, ми в рівній мірі звертаємо увагу на молодих науковців в Европі, ЗСА та Канаді, хоч із них безпосередньої користи УВУ не може мати.

[16]) Ректорат УТГІ влаштовує кожного тижня — після нормальних зайнять УВУ — двогодинний виклад одного із своїх професорів. Ректорат УВУ поручив своїм студентам та курсантам ці виклади. Як перші викладали на тих додаткових вечорах доц. д-р А. Фіґоль, проф. д-р В. Кордюк та ректор УТГІ проф. д-р Р. Єндик. На підставі досвіду буде можна в наступному році приступити це до розбудови співпраці чи до притягнення професорського складу УТГІ до розбудови програми навчання УВУ.

(Далі буде)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ФІНАНСОВА КОМІСІЯ ЗУАДК ПЛЯНУЄ ЗБІРКУ ФОНДІВ

Філядельфія, (от). — Події в Европі, які ставлять перед Злученим Українським Американським Допомоговим Комітетом можливості нової акції на більшу скалю, змусили Управу цієї нашої центральної харитативної установи заплянувати нову акцію для здобуття фондів для такої нової акції. Останні загальні Збори ЗУАДКомітету, що відбулися в вересні ц. р., поставили перед новою Управою завдання зробити все, щоби для такої акції були готовими. Екзекутива ЗУАДКомітету уповажнила касира установи, яким останні збори вибрали відомого громадського діяча проф. д-ра Б. Гнатюка, дібрати собі до помочі в акції здобуття фондів Фінансову Комісію. Останнього вівтірка, 15-го жовтня відбулась в канцелярії ЗУАДКомітету нарада членів Дирекційної Ради, які живуть на терені Філядельфії і які — згідно з ухвалою Екзекутиви творять місцеву, головну Фінансову Комісію. На цій нараді Фінансова Комісія уконституувалась і її головою став д-р Богдан Гнатюк, заступником голови дир. Степан Спринський і секретарем інж. Іван Скіра. Ця Комісія випрацювала плян покликати до життя краєву фінансову Комісію ЗУАДКомітету і запросити до її складу членів Дирекційної Ради в різних місцевостях поселення української громади. Фінансова Комісія повинна вже в найближчому часі поширити свою діяльність на Ню Йорк, де її членами будуть пані К. Пелешок, д-р В. Душник, дир. І. Винник і П. Дорожинський; Шикаго, в якому очолюватимуть її інж. С. Куропась, дир. І. Іванчук і пані Гульчій; в Рочестері, Дітройті й інших більших більших місцевостях. Фінансова Комісія звертається за допомогою і співпрацею в цій акції до Відділів УККА, як і інших центральних установ і їхніх Відділів. Завданням цієї Комісії є підготовити цьогорічну збірку Коляди ,яка повністю повинна піти на харитативні цілі,як це було схвалено нашою громадою вже перед роками. Фінансова Комісія винесе також пропозиції для усталення членських внесків і дотацій на діяльність ЗУАДКомітету від членів українських установ і організацій, для схвалення їх під час нарад Дирекційної Ради, що збереться в суботу, 7 грудня, в залі готелю Бенджамін Франклін у Філядельфії. Загальна підтримка ЗУАДКомітету, що її виявили останні Загальні Збори, каже сподіватися, що ця акція для здобуття фінансів на незалежну допомогову діяльність, що її можливості виявляють світові події, здобуде нашу громаду й увінчається повним успіхом. Для цього потрібно тільки єдиної передумови: повної підтримки української громади, в якій велика частина не тільки знає про ЗУАДКомітет з пресових звідомлень ,але сама скористала з добродійної акції цієї нашої установи, переселившись завдяки її акціям до цієї країни і знайшовши тут вільне і заможне життя.

Окружний Комітет Відділів УНС в Вілкс Бері відбув організаційні збори

Вілкс Бері, Па. — Минулої суботи 19 жовтня ц. м. відбулися організаційні збори Відділів Українського Народного Союзу округи Вілкс Беррі, до якої належить 9 Відділів, що разом нараховують 745 членів. Зборами проводила голова округи Ольга Маліщак, а секретарювала Меланія Добрянська. Збори розпочались звітами представників поодиноких Відділів, які виявляли позитиви і неґативи з проведеної праці за останніх 9 місяців. В загальному про округу звітувала голова-активна п-і Ольга Маліщак, виявляючи своє незадоволення з організаційної праці в окрузі. Вона рівнож інформувала, що заходом Окружного Комітету відбудеться 9-го листопада бенкет з забавою з нагоди 75-річчя щоденника „Свобода". Приявна на зборах заступниця головного предсідника Марія Душник подала ряд практичних порад відносно модерного забезпечення, при чому звернула увагу на дешеві грамоти, акцидентову та клясу подвійного забезпечення до року 65. Вона закликала всіх відділових урядників до участи в „Жіночому Дні", який відбудеться в неділю 27-го жовтня б. м. на „Союзівці" заходом Жіночої Секції при УНСоюзі. Гол. радний і обласний організатор Степан Гавриш в своїй доповіді звернув увагу на організаційну ділянку УНСоюзу взагалі, а опісля в окрузі, стверджуючи, що не всі секретарі присвячують максимум уваги якраз тій ділянці, від якої залежить майбутнє УНСоюзу. Проаналізувавши діяльність місцевих Відділів, він намітив їхні завдання в останніх місяцях року. По доповідях вив'язалась жива дискусія, в якій забирали слово Гренцишин, Ольга Маліщак, Марта Турчин, Євгенія Вацлавська, Катерина Лукач, Василь Стефурин, Мирон Юриста, Стела Іванів і Марія Борис. Збори закінчено перекускою, яку приготовила управа Окружного Комітету.

КУБАНСЬКІ КОЗАКИ ВИСТУПЛЯТЬ У НЮ ЙОРКУ НА ПРОГРАМІ ЕД САЛИВАНА

Ню Йорк. — Як повідомив керівник відомого українського танцювального тріо Кубанських Козаків, п. Василь Коваленко з Лондону, тріо прибуде з Англії до Ню Йорку для виступу на найбільш популярній телевізійній щонедільній програмі, яку веде Ед Саливан. Їхній виступ відбудеться у неділю 27-го жовтня о 8 г. вечора на каналі ч. 2. Тріо Кубанських Козаків виступало в десятках країн світу, гідно репрезентуючи танці й пісні України.

Ватикан заперечив, наче б дано згоду на подружжя Джекліни

Рим. — Речник Апостольської Столиці, монсіньйор Фавсто Валленк, заперечив вістку, що її принесла грецька преса, наче б православний царгородський Патріярх порозумівся з Апостольською Столицею щодо вінчання Джеклін Кеннеді, католички, з православним і розведеним з першою своєю дружиною грецьким корабельним магнатом Аристотелем Онассісом. Названий католицький духовник заявив, що пані Джеклін добре здавала собі справу з того, що чинить і з наслідків свого вчинку. Він ствердив, що церковний закон забороняє виходити заміж чи одружуватися з розведеною особою, коли ще живе перша дружина, чи пак перший чоловік. Коли той закон порушено, то постає „ненормальна ситуація": даної особи не екскомунікується, вона може надалі брати участь в католицьких Богослужбах та всіх інших церковних відправах, не має тільки права ставати до св. Причастія. — Тим часом новоодружені залишились на заякореній люксусовій великій яхті Онассіса „ Кристина", бо зливний дощ і висока хвиля перешкодили виплисти яхтою на широке море. Діти пані Джекліни, 11-річна Керолайна і 7-річний Джан, переїхали з рідньою своєї мами до Атен, звідкілля повернуться до школи в Ню Йорку. Онассіс і його дружина плянують перебувати щороку частинно в Ню Йорку, частинно в Греції і Монте Карльо, частинно переводити час на подорожах. Онассіс має свої доми або помешкання в різних країнах світу, м. і. також в Ню Йорку.

УКРАЇНСЬКА КІНОФІРМА

Ошава, Канада. — Українська кінофірма „Канукр", яка цього року працює над художнім фільмом „Ніколи не забуду", розпоряджається вже майном у $ 200.000. Фірма, під керівництвом реж. Вол. Васіка, плянує здійснити ще декілька фільмів, між ними один із часів козаччини, „Лиса Микиту" для дітей, фільм за повістю І. Кіріяка „Сини землі" та ін. „Канукр" проголосив продаж уділів, у ціні $10 за один уділ, щоб мати фонди в $900.000.

Проф. Микола Мартинюк вибраний...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

сердечні побажання відділовим урядникам, запевнюючи повну співпрацю з управою округи. На думку о. Нестора Коваля, Українські Братські Союзи мають всі дані на те, щоби з кожним роком збільшуватись ,а не маліти. Приявна на зборах заступниця головного предсідника Марія Душник, згадуючи, що вона якраз родилась та виховувалась в Скрентонській окрузі, в місті Олифант, подала ряд порад відносно забезпечення, звернувши увагу на дешеву акцидентову грамоту. Вона закликала відділових урядників до участи в Жіночому Дні, який відбудеться в неділю 27 жовтня на Союзівці. Опісля Головний радний С. Гавриш подав інформації про загальний стан УНСоюзу та цьогорічну ювілейну кампанію. За його словами. організаційна ділянка не є задовільна, і тому закликав секретарів виконати квоту призначену на їхні Відділи. Він висловив признання секретареві 406 відд. проф. Миколі Мартинюкові за приєднання 11 нових членів і секр. 123 відділу Іванові Голикові за здобуття 6 нових членів. Висловив подяку і признання для о. Нестора Коваля за його віддану працю в суспільно-громадській ділянці ,при чому згадав вдалий виступ танцювальної групи якраз під керівництвом о. Нестора Коваля під час святкувань 75-річ. ювілею „Свободи" в Лігайтоні. В дискусіях над звітами і доповідями забирали слово В. Кривор, І. Голик, В .Нагірний, проф. М. Мартинюк, Р. Рубльовський, Катерина Федірко і Дженет Боланд.

На внесок Володимира Кривора одноголосно обрано управу Окружного Комітету у складі: проф. Микола Мартинюк — голова, Микола Чомко — заступник голови, Василь Нагірний — секретар, Іван Голик — касир та Михайло Борик, Дженет Боланд, Стефан Сидор і Стефан Мелеш — члени Управи. Новообраний голова проф. М. Мартинюк, дякуючи за вибір, запевнив, що доложить всіх зусиль, щоби округа виконала наложений на неї обов'язок супроти УНСоюзу.

На закінчення присутні вшанували найстаршого секретаря Скрентонської округи Романа Рубльовського, відспівавши йому Многоліття з нагоди 77-літніх уродин та 50-річчя секретарства у 280 Відділі. Збори закінчив молитвою о. Нестор Коваль.

ГРОМАДЯНИ ШИКАГО ФІНАНСУЮТЬ ВИДАННЯ КНИЖКИ РОМАНА ЗАВАДОВИЧА

Шикаго. — За фонди, складені українськими громадянами міста при різних нагодах, ОПДЛ у Торонті видає нову книжку для дітей відомого дитячого письменника Романа Завадовича, під наг. „Марушка Чепурушка і Лесь Побігдесь", до якої входять різні оповідання. Збірку на це видання очолювали пп. Ю. Теодорович та М. Хома. Нова книжка для дітей вже в друці. Також друк оперети „Червона Шапочка" сл. п. Василя Безкоровайного, що має вийти ще цього року, фондувала родина проф. Безкоровайного та різні громадяни з Боффало й ін. міст.

ВІДВІДИНИ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА У САН ПАВЛО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

відвідав церкву УАПЦ св. Володимира Великого і там наприкінці Служби Божої сказав: „Боже Провидіння дозволило нам замкнути золотим ключем нашу подорож до Південної Америки якраз у цьому українському православному храмі".

В суботу українці Сан Павло попрощались на летовищі Конґоняс з Верховним Архиєпископом, який відлетів через Ліму (Перу). Лос Анджелес (ЗСА) і Гонолюлю до Австралії.

Преса , радіо і телевізія Сан Павло подавали багато вісток про голову Української Католицької Церкви. Українці Сан Павло, шестимільйонового міста Бразилії, вітали Верховного Архиєпископа із захопленням та глибокою пошаною.

Громадський Комітет, координатором якого був народжений у Бразилії українець Михайло Дзюра, складався із представників української католицької парафії, Сестер Служебниць, трьох українських православних парафій, української баптистської парафії, українського т-ва „Соборність", УХР та Українсько-Бразилійського Об'єднання. Голова УБО, естадуальний посол Дульсе Салес Куня Брага зайнялася підготовою офіційних візит Верховного Архиєпископа у губернатора, префекта міста, в Палаті Естадуальних Послів, Міській Раді і т. п. Заст. голови УБО Б. Білинський, крім участи в Комітеті, зайнявся посередництвом із ТФП, наймогутнішою бразилійською католицькою антикомуністичною організацією.

Українці Сан Павло прощалися з своїм духовим Провідником молитвами, щоб Господь Бог благословив Їх Блаженство кріпким здоров'ям та многими літами для дальшої праці на хвалу Богові і славу України.

ПАМ'ЯТІ ПОКІЙНОЇ ПАНІ-МАТКИ МАРІЇ ШАДИНСЬКОЇ

Немилу вістку почув я в телефоні 17-го вересня від Впрп. о. Стахія Шадинського: „Моя дружина сьогодні рано відійшла до вічного життя". Тяжко було погодитися з такою вісткою, бо покійна пані-матка Марія Шадинська була небуденною людиною. Це був взір примірної та глибоко-віруючої християнки, відданої дружини свойому мужеві, з яким провела життя серед страшних обставин на еміґрації, а тут в Америці в родинному огнищі спільно на молитвах, співанню в церкві богослужб та невідступному соціяльному співжиттю.

Пані-матка Марія була приятелем кожної людини, хто тільки її знав. В парафіяльному житті допомагала свойому струдженому мужеві та цілій громаді завжди служила порадами й працею. Недаром на похорон прибули вірні з далеких парафій, де тільки о. Стахій був парохом.

Похоронні богослужби відбулися в Мілвіллі, Н. Дж. і в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж. В неділю ввечері відслужено Парастас при переповненій церкві вірними. В понеділок рано митроф. прот. о. Омелян Мицик відслужив св. Поминальну Літургію. У вечері відслужено Одпіваніє —похоронні відправи. В середу рано Їх Блаженство відслужили Св. Поминальну Літургію Архиєрейським чином, сказали проповідь та прочитали розгрішальну молитву. Після богослужби похоронний караван від'їхав до Савт Бавнд Бруку, де впроваджено тіло до Церкви-Пам'ятника та відслужено Літію. З Церкви-Пам'ятника відвезено тіло на цвинтар при читанню св. Євангелій, та співі Хору із Мілвіллу. Гріб запечатав Філядельфійський декан митроф. прот. о. Омелян Мицик.

У Мілвіл в богослужбах взяли участь отці: митрофорний прот. о. Омелян Мицик, митрофорний прот. о. Степан Біляк, прот. о. Иосиф Крета, Николай Угорчак, Андрій Двораківський, прот. о. Михаїл Борисенко, протопресвитер Василь Уманець, прот. о. Петро Мелех. Присутній був протопресвитер о. Артемій Селепина. Від Питсбурзького деканату: Протопресвитер о. Дмитро Лещишин, прот. о. Юрій Гнатко і прот. Лонгин Шеметило.

У Савт Бавнд Бруку взяли участь в богослужбах: усі вищезгадані отці та протопресвитер о. Филимон Кульчицький, протопресвитер о. Артемій Селепина, секретар Консисторії, прот. Павло Фалько, заст. пароха Церкви-Пам'ятника, митрофорний прот. о. Теодор Форостій, заступник Голови Консисторії, митрофорний прот. о. Іван Данилевич, прот. о. Михайло Земляченко, скарбник Консисторії, прот. о. Богдан Железівський, прот. о. Нестор Столярчук, прот. о. Сергій Непрель, впрп. о. Євген Новицький, впрп. о. Нестор Коваль. Присутній був впрп. о. Михаїл Запаренюк, мол.

Сотні вірних були присутні в церквах. Вони приїхали віддати останню прислугу покійній Марій за її любов до них.

У Мілвіллі проповідували: митрофорний прот. о. Омелян Мицик в обидвох мовах, по українськи митрофорний прот. Степан Біляк і прот. о. Петро Мелех. В Церкві-Пам'ятнику протопресвитер о. Артемій Селепина. Над гробом протопресвитер о. Дмитро Лещишин від Питсбурзького деканату.

Співав хор парафії під управою дириґента пана Сергія Козачука.

З цвинтаря духовенство та вірні перейшли до залі, де Сестрицтво і Братство парафії Савт Бавнд Бруку приготовило Поминки.

Товстмайстром був митрофорний прот. о. Омелян Мицик. Під час трапези промовляли: пані Віра Люлька від Сестрицтва, Джім Романик від Парафіяльної Управи, Петро Довбачук від Братства св. Андрія Первозванного Савт Бавнд Брук, який рівночасно передав дар любови для покійної в сумі 25 дол. від Братства та 20 дол. від себе особисто, пані Марія Сидоренко від Сестрицтва св. Покрови в Савт Бавнд Бруку.

Від Консисторії та від Високопреосвященнішого Архиєпископа Мстислава митрофорний прот. о. Теодор Форостій передав щирі співчуття, протопресвитер о. Артемій Селепина від деканату Ню Джерзі і Ню Йорку. Трапезу закінчив промовою та сердечною подякою о. Стахій Щадинський, горем прибитий муж покійної. Рівночасно передав чека на суму 250 дол. для прикраси Церкви-Пам'ятника внутрі. При Поминках зібрано разом понад 500 дол. Поминки відкрив протопресвитер о. Кульчицький, а закрив молитвою протопресвитер о. Дмитро Лещишин.

Щира подяка Парафіяльній Управі з Мілвіл за їх допомогу у всім, щоб провести похоронні приготовання та самий похорон якнайкраще. Щира подяка дириґентові та хористам за прекрасні похоронні пісні та труди до Савт Бавнд Брук. Щира подяка тим дириґентам, що прибули із сусідніх парафій та допомогли у богослужбових співах, панові інж. Сергієві Шевченкові, з Честер, Па.

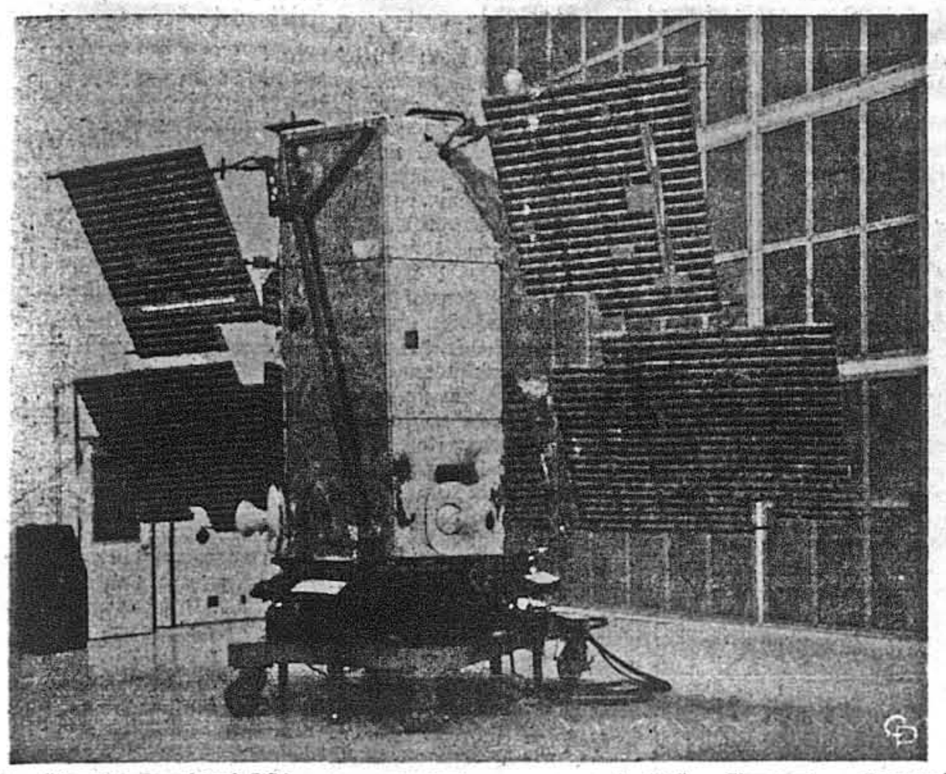
Найбільша подяка Їх Блаженству за їх труди та св. молитви, усім отцям духовним, що принесли молитви та віддали останню прислугу покійній.

о. О. М.

ПРОДОВЖУЮТЬ ОБДУРЮВАТИ ЄМЕНЦІВ...

Під час перебування в Москві, а потім у Києві прем'єра Єменської арабської республіки Гасана аль-Амрі, його водили до „голови ради Міністрів УССР" Щербицького, до Стеценка та ін. „державних діячів УССР". „Радянська Україна" з 4 жовтня з поважною міною писала, між ін.: „Між С. О. Стеценком і Хасаном аль-Амрі відбулась дружня розмова з питань державного устрою Української РСР, діяльності Верховної Ради"...

ЛІТАЮЧА АСТРОНОМІЧНА ОБСЕРВАТОРІЯ

В найближчому місяці ЗСА мають випустити в космос із Кейпу Кеннеді на Флориді Літаючу астрономічну орсерваторію, яка кружлятиме на висоті 480 миль довкола Землі та збиратиме інформації про еволюцію зір та всесвіту. Це найбільший сателіт збудований в ЗСА та найбільше складний, бо він має 440,000 окремих частин.

Французько-українська зустріч в Монтреалі

Минулого року оформилося в Монтреалі Франко-Українське Товариство Приязні. На основних Зборах Т-ва був Жан Ноель, міністер культурних справ провінції Квебеку, виявляючи свою присутністю одобрення провінціяльного уряду намічених статутових завдань з метою наладнання тісної співпраці французів з українцями в соціяльній, культурній, економічній і політичній площинах. В початковому етапі своєї діяльности це Т-во завершило всі необхідні правно-організаційні формальності, головно зв'язані з затвердженням статуту і наладнанням внутрішнього діловодства, як також з успіхом провело вже деякі зовнішні акції. Під цю пору Т-во об'єднує 56 платних членів, з того 33 українців і 23 французів, а між останніми 5 журналістів і радіокоментаторів, одного міського радного, одного посла до федерального парляменту і 16 провідних суспільно-політичних діячів.

З почину цього Т-ва відбудеться в понеділок 28. жовтня о год. 7,30 вечора в залях „Канадійського Клюбу" при вул. Шербрук Схід ч. 438 Дружня Зустріч, в якій почесним гостем і головним промовцем буде Ів Ґабіяс, кол. державний секретар Квебеку та новоіменований міністер фінансових і кооперативних інституцій. Він в провінційному уряді виконує функції міністра іміґрації і з того титулу з'ясує офіційну політику квебецького уряду відносно пекучих проблем інтеґрації новоприбулих у французьку спільноту Канади. Ця чергова участь міністра в новій імпрезі Т-ва є доказом спеціяльного вирізнення й довір'я, що його воно зуміло здобути собі в урядових кругах провінції Квебеку.

Мистецькою прикрасою Зустрічі буде виступ артиста Андрія Добрянського з Ню Йорку, загально відомого серед українців соліста баритона.

До участи в цій імпрезі Управа Т-ва запрошує всіх франкомовних українців міста Монтреалу й околиці, зокрема інтеліґентів вільних професій і студіюючу молодь. Хай масова участь в цій Зустрічі буде виявом зрозуміння завдань і ролі такого рода Т-ва, яке при спільних зусиллях зможе перетворитися у важливий інструмент в боротьбі за здобуття права й свободи для українців у сім'ї вільних народів світу.

(Я. П.)

НЮ ЙОРК ВІДЗНАЧИТЬ 100-ЛІТТЯ „ПРОСВІТИ"

Ню Йорк. — На засіданні представників наукових установ, товариств і видавництв, скликаному 16 жовтня головою Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій, Відділ УККА Метрополітальної Округи Ню Йорку Р. Гуглевичем, вирішили відзначити 100-річчя „Просвіти" улаштуванням виставки української книжки і преси. Для скликання чергового засідання всіх на 24 жовтня ц. р. до Народного Дому, о год. 7 веч., створено окрему комісію в такому складі: д-р Ол. Соколишин, голова, д-р Софія Карпінська — заступник, п-ні О. Соневицька — секретар, та мгр Анна Кобринська і полк. Лопатинський — члени. Комісія постановила влаштувати Виставку в Ню Йорку, у великій залі Українського Народного Дому, в днях 2-13 грудня, включаючи відповідні доповіді і пояснення для відвідувачів, з участю колишніх членів „Просвіти" у Львові.

(о. с.)

Ясновидиця Джейн Діксон передбачає перемогу Ніксона

Філядельфія. — Відома ясновидиця Джейн Діксон авторка книжки „Кристал Болл", у Філядельфійському щоденнику „Інкваєрер" вмістила довшу статтю під заг. „Ніксон переможе і війна у В'єтнамі буде продовжуватися". В цій статті авторка пригадує, що вона в 1960-му році бачила перед собою перемогу Ніксона, але тоді виграв вибори Кеннеді. Коли в 1962-му році Ніксон програв був вибори в Каліфорнії і заявив, що він взагалі вже не буде кандидадувати, пані Діксон тоді знала, що роля Ніксона в політиці ще не скінчилася, і що він відограє ще велику ролю в історії ЗСА. Тепер Ніксон кандидує на президента, і ясновидиця Діксон передбачає його перемогу в дні 5-го листопада. Пані Діксон передбачає, що війна у В'єтнамі не закінчиться, і що там проллеться ще багато крови. На її думку економіка ЗСА буде збільшуватися і в 1969-му році, і що видатки на війну в 1969-му році будуть дуже великі, що буде перешкодою в економіці. Расові заворушення будуть вибухати час до часу. Самі неґритянські провідники можуть розв'язати цю справу та не дозволити, щоб чужі аґітатори використовували цю проблему.

ТАРЗАН, ч. 6081. Знайшли світло!

— Я маю дрова й мох, щоб розкласти вогонь, Іто!

— Добре, розпалюйте вогонь тут.

— Якщо внутрішня печера з флюоритів, то гаряч із вогню дасть нам більше світла, як смолоскипи...

— А тепер ми кидаємо цю потеруху до моху — і спостерігаємо, як воно загориться!